

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης: 83/2020
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(ΣΤ΄ ΤΜΗΜΑ)
Συνεδρίαση της 17^{ης} Ιουνίου 2020**

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Γεώργιος Κανελλόπουλος, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη: Ασημίνα Ροδοκάλη, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Ευαγγελία Σκαλτσά, Ευσταθία Τσαούση, Χαράλαμπος Μπρισκόλας, Βασίλειος Κορκίζογλου, Νικόλαος Καραγιώργης, Μαρία Σπάσου, Αναστασία Ζαφειριάδου, Περικλής Αγγέλου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Περικλής Αγγέλου, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός ερωτήματος: 17019/28.1.2020 Περιφερειακή Δνση Παροχών – Τομέας Ασφάλισης Νομικών.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται εάν κατά την αληθή έννοια της διάταξης του άρθρου 28 παρ. 3 εδ. α΄ ν. 4387/2016, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο εξόδου του ασφαλισμένου από την ασφάλιση, για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών που θα ληφθούν υπ΄ όψη προκειμένου να υπολογιστεί το ανταποδοτικό μέρος της σύνταξης θα συμπεριληφθούν και τα πλασματικά χρόνια που αναγνώρισε και εξαγόρασε ως χρόνο ασφάλισης ο ενδιαφερόμενος με αίτησή του που υπέβαλε μετά το έτος 2002.

Στο πιο πάνω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα ΣΤ΄) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό:

1. Ο τέως δικηγόρος Χ.Μ. με την υπ' αριθμ. 60172/4-12-2015 αίτησή του προς το τότε Ενιαίο Ταμείο Ανεξάρτητα Απασχολουμένων – Τομέας Ασφάλισης Νομικών (Ε.Τ.Α.Α. – Τ.Α.Ν.) ζήτησε την αναγνώριση με εξαγορά πλασματικού χρόνου κύριας ασφάλισης λόγω σπουδών κατά τις διατάξεις του άρθρου 40 ν. 3996/2011. Με την υπ' αριθμ. 157599/22-4-2016 πράξη του Διευθυντή Ασφάλισης εγκρίθηκε η αναγνώριση με εξαγορά δύο ετών από τον χρόνο σπουδών του της χρονικής περιόδου από 6-11-1974 έως 5-11-1976 στην Νομική Σχολή του ΕΚΠΑ. Στις 16-9-2016 εξήλθε της ασφάλισης λόγω παραίτησης από το δικηγορικό λειτούργημα. Ακολούθησε η υποβολή από τον ενδιαφερόμενο της υπ' αριθμ. 40947/18-11-2016 αίτησης για συνταξιοδότησή του λόγω γήρατος προς τον διάδοχο Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.). Επί της αιτήσεως αυτής εκδόθηκαν δύο πράξεις της Διεύθυνσης Παροχών του Τομέα Νομικών: Η υπ' αριθμ. 80/25-5-2017, με την οποία βεβαιώθηκε χρόνος ασφάλισής του μέχρι την 16-9-2016 40 ετών και 14 ημερών και η υπ' αριθμ. 81601/31-5-2018, με την οποία του απονεμήθηκε σύνταξη λόγω γήρατος ύψους 1.057,13 ευρώ. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της συνταξιοδοτικής πράξης το ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης ανήλθε σε 673,13 ευρώ και της εθνικής 384 ευρώ. Για την θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος απαιτήθηκε η συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης. Για την κάλυψη του χρόνου αυτού χρειάστηκε να προσμετρηθεί και ο πλασματικός χρόνος λόγω σπουδών των δύο ετών που είχε αναγνωρίσει και εξαγοράσει. Η Υπηρεσία προκειμένου να προσδιορίσει τις συντάξιμες αποδοχές του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης και εφαρμόζοντας την διάταξη του άρθρου 28 παρ. 3 εδ. α' ν. 4387/2016 άθροισε όλες τις αποδοχές – εισόδημα του αιτούντος που απέκτησε από το έτος 2002 έως την υποβολή της συνταξιοδοτικής αίτησης, οι οποίες υπόκειντο σε ασφαλιστικές εισφορές κύριας ασφάλισης και που υπολόγισε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 39 του ίδιου νόμου, προσθέτοντας όμως σ' αυτές και εκείνες που προέκυπταν από την εξαγορά των δύο πλασματικών ετών λόγω σπουδών. Το συνολικό αυτό ποσό (διαιρετέος) το διαίρεσε με τον αριθμό των μηνών που προέκυπταν από το έτος 2002 έως την υποβολή της συνταξιοδοτικής αίτησης (177 μήνες) συν το

σύνολο των μηνών εξαγοράς του πλασματικού χρόνου (24 μήνες) και το πηλίκο αποτέλεσε το μέσο μηνιαίο εισόδημα του αιτούντος στο επίμαχο χρονικό διάστημα που στοιχειοθέτησε τις συντάξιμες αποδοχές του.

2. Αμφισβητώντας όμως ο ενδιαφερόμενος την ορθότητα του υπολογισμού της σύνταξης που του απονεμήθηκε και πιο συγκεκριμένα το ύψος του ανταποδοτικού μέρους αυτής υπέβαλε προς την Διοικούσα Επιτροπή Νομικών την υπ' αριθμ. 928175/25.7.2018 ένστασή του, με την οποία ζήτησε την μεταρρύθμιση της συνταξιοδοτικής πράξης, έτσι ώστε να υπολογιστούν οι συντάξιμες αποδοχές του με τον πραγματικό χρόνο ασφάλισης που είχε από το έτος 2002 μέχρι την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησής του. Ζήτησε δηλαδή να μην συμπεριληφθεί στον διαιρετέο το εισόδημα που υπολογίστηκε ότι απέκτησε από την εξαγορά των δύο πλασματικών ετών λόγω σπουδών, και επίσης να μη συμπεριληφθεί στον διαιρέτη το σύνολο των μηνών εξαγοράς του πλασματικού χρόνου. Τούτο δε διότι, όπως προέκυψε από την έρευνα που πραγματοποίησε, οι μηνιαίες ασφαλιστικές εισφορές που είχε καταβάλει κατά την διάρκεια του πραγματικού χρόνου ασφάλισης με βάση τις οποίες υπολογίστηκαν οι συντάξιμες αποδοχές του ήταν υψηλότερες από το μηνιαίο ποσό της εξαγοράς των πλασματικών ετών, με βάση το οποίο υπολογίστηκαν οι συντάξιμες αποδοχές του πλασματικού χρόνου, με αποτέλεσμα εν τέλει να προκύπτει μικρότερο ποσό συνολικής σύνταξης ύψους 89,45 ευρώ. Αυτό συνέβη, επειδή, κατά την χαρακτηριστική έκφραση υπηρεσιακών παραγόντων, η εξαγορά του πλασματικού χρόνου πριν την εισαγωγή του θεσμικού ν. 4387/2016 ήταν «φθηνή».

3. Η υπόθεση εισήχθη κατά την συνεδρίαση του Οργάνου(Διοικούσα Επιτροπή Νομικών) της 2.4.2019. Σ' αυτήν η Διευθύντρια της ερωτώσας υπηρεσίας εξέθεσε ότι όλες οι συνταξιοδοτικές πράξεις μετά την έκδοση του ν. 4387/2016 εκδίδονταν μέσω ειδικής ηλεκτρονικής εφαρμογής. Όταν εισάγονται στο σύστημα οι ασφαλιστικές εισφορές, οι χρόνοι κάθε ασφαλισμένου και το είδος αυτών (πραγματικών ή πλασματικών) υπολογίζονται αυτόματα οι συντάξιμες αποδοχές και γίνονται επίσης αυτοματοποιημένα οι όποιες αριθμητικές πράξεις. Η ερωτώσα υπηρεσία δεν είχε την δυνατότητα να παρέμβει στην μηχανογραφική εφαρμογή ή να διαμορφώσει νέα εξειδικευμένα πεδία κατά περίπτωση. Οι επιτελικές δε

δομές που είχαν δώσει τις κατευθυντήριες γραμμές για την δημιουργία της ηλεκτρονικής εφαρμογής, η οποία ήταν κοινή για όλους τους ασφαλισμένους δεν είχαν υιοθετήσει την προσέγγιση και ερμηνεία του ενισταμένου, αλλά θεώρησαν ότι πρέπει στο διάστημα από 1.1.2002 έως την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης να προσθέτουν και τον χρόνο των πλασματικών ετών. Κατόπιν τούτου η ανωτέρω Διευθύντρια εισηγήθηκε την υποβολή ερωτήματος προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους. Η Διοικούσα Επιτροπή Νομικών όμως με την υπ' αριθμ. 417/2019 απόφασή της δίκαιωσε κατά πλειοψηφία τον ενιστάμενο και διέταξε την μεταρρύθμιση της πράξης που προσβλήθηκε. Η υπόθεση οδηγήθηκε τελικά στην Γενική Διεύθυνση Συντάξεων του ΕΦΚΑ, η οποία με έγγραφό της προς την Διοικούσα Επιτροπή ζήτησε την ανάκλησή της. Μετά ταύτα το Όργανο αυτό με την υπ' αριθμ. 420/2019 απόφασή του έκρινε ότι πρέπει να υποβληθεί σχετικό ερώτημα προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους. Το αντικείμενο του ερωτήματος είναι το εξής: Εάν κατά την αληθή έννοια της διάταξης του άρθρου 28 παρ. 3 εδ. α' ν. 4387/2016 για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών που θα ληφθούν υπόψη προκειμένου να υπολογιστεί το ανταποδοτικό μέρος της σύνταξης θα συμπεριληφθούν και τα πλασματικά χρόνια που αναγνώρισε και εξαγόρασε ως χρόνο ασφάλισης ο ενδιαφερόμενος με αίτησή του που υπέβαλε μετά το έτος 2002.

Νομοθετικό πλαίσιο.

4. Με τις ακόλουθες διατάξεις του ν.4387/2016 «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας – Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού – συνταξιοδοτικού συστήματος – ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος και τυχερών παιγνίων και άλλες διατάξεις» (Α 85/12.5.2016), όπως ίσχυαν κατά τον χρόνο εξόδου του ενδιαφερομένου από την ασφάλιση (16.9.2016), ορίζονταν τα ακόλουθα:

Άρθρου 28 παρ. 1:

«Οι ασφαλισμένοι κύριας ασφάλισης του Κεφαλαίου αυτού, οι οποίοι θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις, δικαιούνται ανταποδοτικό μέρος σύνταξης, που προκύπτει με βάση τις συντάξιμες αποδοχές, όπως ορίζεται στο άρθρο 34, και τα κατ' έτος ποσοστά αναπλήρωσης υπολογιζόμενα επί των

συντάξιμων αποδοχών του πίνακα της παρ. 4 του άρθρου 8, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις των επόμενων παραγράφων».

παρ. 2. «Ως συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους σύνταξης κύριας ασφάλισης λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου λαμβάνονται υπόψη: α)...β) Για τους αυτοαπασχολούμενους, τους ελεύθερους επαγγελματίες και τους ασφαλισμένους του άρθρου 40, το εισόδημα, το οποίο υπόκειται σε εισφορές, σύμφωνα με τα άρθρα 39 και 40, καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού βίου. Για το διάστημα μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού εισόδημα νοείται το ποσό που θα αποτελούσε το ασφαλιστέο μηνιαίο εισόδημα αν εκλαμβάνονταν ως μηνιαία εισφορά το ποσό που πράγματι καταβλήθηκε για κάθε μήνα ασφάλισης, συνυπολογιζομένων, με αναγωγή κατά κεφαλήν, τυχόν υφισταμένων κατά το διάστημα αυτό κοινωνικών πόρων υπέρ των αντίστοιχων ταμείων. Στο ποσό της ασφαλιστικής εισφοράς που πράγματι καταβλήθηκε για κάθε ασφαλισμένο συνυπολογίζεται, όπου υπήρχε, και η ασφαλιστική εισφορά που έχει καταβληθεί από τον εργοδότη. Για τον υπολογισμό των συνταξίμων αποδοχών λαμβάνονται υπόψη οι αποδοχές του ασφαλισμένου για κάθε ημερολογιακό έτος, προσαυξανόμενες κατά τον τρόπο που προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 8 του παρόντος¹.

...

δ. Για τον χρόνο ασφάλισης που αναγνωρίζεται πλασματικά, κατόπιν καταβολής του προβλεπόμενου ποσού εξαγοράς ως συντάξιμες αποδοχές ορίζεται το ποσό που θα αποτελούσε τον ασφαλιστέο μηνιαίο μισθό – εισόδημα αν εκλαμβάνονταν ως μηνιαία εισφορά το ποσό που καταβλήθηκε για την εξαγορά κάθε μήνα ασφάλισης. Οι πλασματικοί χρόνοι που αναγνωρίστηκαν χωρίς εξαγορά δεν συνυπολογίζονται για τον υπολογισμό του ποσού της ανταποδοτικής σύνταξης».

παρ. 3: «Για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης των αιτήσεων συνταξιοδότησης που θα κατατεθούν μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και εντός του έτους 2016 ως συντάξιμες αποδοχές λαμβάνονται υπόψη ο μέσος μηνιαίος μισθός – εισόδημα κατά τις ειδικότερες

¹ (σημ.: το τέταρτο εδάφιο αντικαταστάθηκε από τότε που ίσχυσε δυνάμει του άρθρου 94 παρ.6 ν.4461/2017)

λοιπές προβλέψεις του παρόντος άρθρου που προκύπτει από το έτος 2002 και έως την υποβολή της αίτησης. Εφεξής ετησίως η περίοδος αυτή αναφοράς αυξάνεται κατά ένα έτος».

Άρθρο 34 παρ. 1 εδ. γ' περ. α': «Χρόνος ασφάλισης στον Ε.Φ.Κ.Α. για τους ασφαλισμένους του κεφαλαίου αυτού είναι: α)... β) ... γ) οι πλασματικοί χρόνοι ασφάλισης της παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010 (Α 115) των άρθρων 39, 40 και 41 του Ν. 3996/2011 (Α' 170), του άρθρου 6 παρ. 12 και του άρθρου 17 του Ν. 3865/2010 (Α 120), και του άρθρου 40 του Ν. 2084/1992 (Α 165)».

5. Με την διάταξη του άρθρου 40 παρ. 1 περ. ε' ν. 2084/1992 «Διαμόρφωση της Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις» (Α'165), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 40 ν. 3996/2011 ορίζεται ότι: «Ως χρόνος ασφάλισης στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης λογίζεται, πλην του χρόνου πραγματικής ή προαιρετικής ασφάλισης: α) ..., β) ..., γ) ..., δ) ..., ε) Ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση ενός μόνο πτυχίου ανώτερης ή ανώτατης σχολής της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή διπλώματος επαγγελματικής κατάρτισης μεταδευτεροβάθμιου Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης ή δικαιώματος Σχολής Ξεναγών, καθώς και ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση πτυχίου, μετά την συμπλήρωση του 17^{ου} έτους της ηλικίας, σε μέσες τεχνικές και επαγγελματικές σχολές ή σε μονάδες της δευτεροβάθμιας τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης από την έναρξη ισχύος του Ν. 576/1977 (Α 102) και μετά ή στο Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο, ο οποίος είναι ίσος με τον κατά τον χρόνο αποφοίτησης επίσημο χρόνο σπουδών της οικείας σχολής».

Ερμηνεία – Εφαρμογή των διατάξεων:

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που υπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος συνάγονται τα ακόλουθα:

6. Με τις διατάξεις του άρθρου 28 παρ. 1 και 2 περ. β' εδ. α', εδ. δ' και παρ. 3 ν. 4387/2016 που είναι ενταγμένο στο κεφάλαιο Γ' του νόμου, όπως ίσχυαν κατά τον χρόνο εξόδου του ενδιαφερομένου από την ασφάλιση (16-

9-2016), δηλαδή κατά τον χρόνο επέλευσης του ασφαλιστικού κινδύνου και οι οποίες εφαρμόζονται κατά γενική αρχή του δικαίου της κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με την οποία το συνταξιοδοτικό δικαίωμα, ελλείψει ρητής αντίθετης διάταξης, κρίνεται κατά τις διατάξεις που ισχύουν κατά τον χρόνο επέλευσης του ασφαλιστικού κινδύνου (βλ. σχετ. ΣΤΕ 719/2016, 304/2015, 267/2013, 4514/2013, 2101/1981, γνμ. ΝΣΚ 151/2017, 168/1985, Σπυρόπουλος «Συντάξεις του ΙΚΑ – Διαδοχική Ασφάλιση – Νομολογία – Πρακτική>>, εκδ. 1986 σελ. 3 επ.), ορίστηκαν τα ακόλουθα.

Το ανταποδοτικό μέρος της σύνταξης για τους ασφαλισμένους του Κεφαλαίου Γ', χορηγείται, εφόσον ο ασφαλισμένος κύριας ασφάλισης θεμελιώσει δικαίωμα σύνταξης λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου. Το ποσό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης υπολογίζεται βάσει των συντάξιμων αποδοχών και του χρόνου ασφάλισης του ασφαλισμένου, σύμφωνα με το άρθρο 34 του παρόντος νόμου, καθώς και βάσει των ποσοστών αναπλήρωσης του πίνακα της παραγράφου 4 του άρθρου 8.

Οι συντάξιμες αποδοχές καθορίζονται ανάλογα με την κατηγορία, στην οποία ανήκει ο ασφαλισμένος. Ειδικότερα, ως συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους σύνταξης κύριας ασφάλισης λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου λαμβάνονται υπόψη για τους αυτοαπασχολούμενους, τους ελεύθερους επαγγελματίες και τους αγρότες το εισόδημα το οποίο υπόκειται σε εισφορές, σύμφωνα με τα άρθρα 39 και 40 του παρόντος, καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού βίου. Για το διάστημα μέχρι την θέση σε ισχύ του νόμου αυτού εισόδημα νοείται το ποσό που θα αποτελούσε το ασφαλιστέο μηνιαίο εισόδημα αν εκλαμβάνονταν ως μηνιαία εισφορά το ποσό που καταβλήθηκε για την εξαγορά εκάστου μήνα ασφάλισης, συνυπολογιζομένων, με αναγωγή κατά κεφαλή τυχόν υφισταμένων κατά το διάστημα αυτό κοινωνικών πόρων υπέρ των αντιστοίχων ταμείων. Για τον υπολογισμό των συνταξίμων αποδοχών λαμβάνεται υπ' όψη το εισόδημα του ασφαλισμένου για κάθε ημερολογιακό έτος.

Για το χρόνο ασφάλισης που αναγνωρίζεται πλασματικά, κατόπιν καταβολής του προβλεπόμενου ποσού εξαγοράς ως συντάξιμες αποδοχές ορίζονται το ποσό που θα αποτελούσε τον ασφαλιστέο μηνιαίο μισθό – εισόδημα αν

εκλαμβάνονταν ως μηνιαία εισφορά το ποσό που καταβλήθηκε για την εξαγορά έκαστου μήνα ασφάλισης. Οι πλασματικοί χρόνοι που αναγνωρίστηκαν χωρίς εξαγορά δεν συνυπολογίζονται για τον υπολογισμό του ποσού της ανταποδοτικής σύνταξης.

Λόγω αντικειμενικής αδυναμίας, που οφείλεται στην έλλειψη στοιχείων των ασφαλιστικών ταμείων ως προς τις αποδοχές ή τα εισοδήματα των ασφαλισμένων καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού τους βίου, ο υπολογισμός των συντάξιμων αποδοχών, για αιτήσεις συνταξιοδότησης που κατατίθενται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και εντός του έτους 2016, γίνεται βάσει του μέσου μηνιαίου εισοδήματος ή αποδοχών με έτος βάσης το 2002. Εφεξής, ετησίως η περίοδος αυτή αναφοράς αυξάνεται κατ' ένα έτος. (βλ. αιτιολογική έκθεση σελ. 16).

7. Με την διάταξη του άρθρου 34 παρ. 1 εδ. γ' περ. α' ορίστηκε ότι για τους ασφαλισμένους του κεφαλαίου αυτού χρόνος ασφάλισης στον ΕΦΚΑ είναι και οι πλασματικοί χρόνοι, μεταξύ άλλων, του ν. 3996/2011. Με την διάταξη δε του άρθρου 40 παρ. 1 περ. ε' ν. 2084/1992, όπως έχει αντικατασταθεί και ισχύει με το άρθρο 40 ν. 3996/2011, ορίζεται ότι ως χρόνος ασφάλισης λογίζεται πλην άλλων και ο χρόνος σπουδών για την απόκτηση ενός μόνο πτυχίου ανώτατης σχολής της ημεδαπής.

8. Για τον τρόπο υπολογισμού του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης των αιτήσεων συνταξιοδότησης που είχαν κατατεθεί από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν. 4387/2016 (12.5.2016) και εντός του έτους 2016 και συγκεκριμένα για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών κατά την διάταξη του μεταβατικού χαρακτήρα άρθρου 28 παρ. 3 εδ. α' του παραπάνω νόμου, λαμβάνεται υπόψη ο μέσος μηνιαίος μισθός – εισόδημα του ενδιαφερομένου που προκύπτει από το έτος 2002 μέχρι την υποβολή της αίτησης συμπεριλαμβανομένου και του μέσου μηνιαίου εισοδήματος που υπολογίζεται σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 28 παρ. 2 εδ. δ' περ. α' των πλασματικών ετών ασφάλισης, που έχει αναγνωρίσει και εξαγόρασε ο ασφαλισμένος ενδιάμεσα. Εφόσον ο νομοθέτης στην κατάσταση της διάταξης δεν διακρίνει μεταξύ περισσοτέρων περιπτώσεων τότε κατά την εφαρμογή αυτών καταλαμβάνονται όλες. Άλλωστε εφόσον ο νομοθέτης της συγκεκριμένης διάταξης για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών

παραπέμπει στις «ειδικότερες λοιπές προβλέψεις του παρόντος άρθρου» παραπέμπει υποχρεωτικά και στην παρ. 2 εδ. δ' που αφορά στον χρόνο ασφάλισης που αναγνωρίζεται πλασματικά. Εφόσον μάλιστα στην δεύτερη περίοδο του εδαφίου αυτού ορίζεται ότι οι πλασματικοί χρόνοι που αναγνωρίστηκαν χωρίς εξαγορά δεν συνυπολογίζονται για τον προσδιορισμό του ποσού της ανταποδοτικής σύνταξης εξ αντιδιαστολής συνάγεται ότι οι πλασματικοί χρόνοι που αναγνωρίστηκαν με εξαγορά υπολογίζονται. Περαιτέρω το επιχείρημα ότι τα πλασματικά χρόνια ασφάλισης πρέπει να υπολογίζονται μόνο ωφελίμως για τον ασφαλισμένο έχει την έννοια ότι η αναγνώριση πλασματικού χρόνου ασφάλισης είναι δυνατόν να λειτουργήσει ως εξής: Να θεμελιώνει το συνταξιοδοτικό δικαίωμα, έναντι ενδεχόμενης μείωσης ταυτόχρονα του ύψους των συντάξιμων αποδοχών του ασφαλισμένου, αλλά περαιτέρω αύξησης του χρόνου ασφάλισης και του κατ' έτους ποσοστού αναπλήρωσης σύμφωνα με τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 28 παρ. 1 και 8 παρ. 4 ν. 4387/2016, όπως συμβαίνει στην εξεταζόμενη περίπτωση. Από τη διάταξη του άρθρου 28 παρ. 2 εδ. δ' προκύπτει ότι εφόσον έχει λάβει χώρα αναγνώριση πλασματικών χρόνων ασφάλισης με εξαγορά, οι σχετικές αποδοχές – εισόδημα λαμβάνονται (υποχρεωτικά) υπόψη για τον προσδιορισμό των συνταξίμων αποδοχών, ανεξάρτητα εάν τυχόν μειώνουν το ύψος αυτών. Η διάταξη είναι σύμφωνη με την αρχή της ανταποδοτικότητας, βασικής αρχής του θεσμού της κοινωνικής ασφάλισης, την οποία εγγυάται η διάταξη του άρθρου 24 παρ. 4 του Συντάγματος (βλ. ΣτΕ Ολ. 2692/1993), σύμφωνα με την οποία οι ασφαλιστικές παροχές είναι, κατ' αρχήν, ανάλογες προς τις ασφαλιστικές εισφορές (βλ. ΣτΕ 4648/1988). Κατά συνέπεια των ανωτέρω όταν ο ασφαλισμένος ενδιαφέρεται να αναγνωρίσει πλασματικό χρόνο ασφάλισης πρέπει να συνυπολογίζει εκτός των ωφελημάτων που θα έχει με την κατ' επιλογή του πρόωρη συνταξιοδότηση και τις τυχόν υπάρχουσες αρνητικές συνέπειες της αναγνώρισης. Με την πρώτη αυτή άποψη έχει συνταχθεί η Διοίκηση. Ειδικότερα με την υπ' αριθμ. 24/2017 εγκύκλιό της η Δνση Απονομής Συντάξεων, Τμήμα Νομοθεσίας Συντάξεων του ΕΦΚΑ και στο ΣΤ' μέρος αυτής ο Οργανισμός ακολουθούν τις οδηγίες που έχουν παρασχεθεί με την υπ' αριθμ. Φ. 80.000/οικ. 60271/2195/2016 εγκύκλιο της Δνσης

Κύριας Ασφάλισης Μισθωτών και Ασθενείας (Δ13) και της Δνσης Κύριας Ασφάλισης Αυτοαπασχολουμένων και Αγροτών (Δ14) της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Στην σελίδα 18 της εγκυκλίου αυτής αναφέρεται ότι: «Το υπολογιζόμενο ποσοστό των συνταξίμων αποδοχών, που αφορούν χρόνο ασφάλισης που αναγνωρίζεται ως πλασματικός, θα συνυπολογιστεί για τον υπολογισμό της ανταποδοτικής σύνταξης, εφόσον η αίτηση αναγνώρισης έχει υποβληθεί από το έτος 2002 και εφεξής» παρατίθενται δε και οδηγίες για τον υπολογισμό και του πλασματικού χρόνου ασφάλισης, ώστε στη συνέχεια να προσδιοριστούν οι συντάξιμες αποδοχές του ασφαλισμένου. Με τον τρόπο αυτό η Διοίκηση έχει εκδώσει μέχρι σήμερα σειρά συνταξιοδοτικών πράξεων.

Με τα ανωτέρω δεδομένα η εφαρμογή των κρισίμων διατάξεων του ν. 4387/2016 που προπαρατέθηκαν από την Διοίκηση απηχεί την αληθή έννοιά τους.

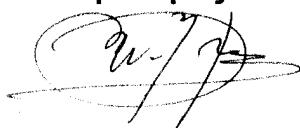
Απάντηση

9. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα στο ερώτημα που υποβλήθηκε το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήματος ΣΤ') γνωμοδοτεί ομόφωνα ως εξής: Κατά την αληθή έννοια της διάταξης του άρθρου 28 παρ. 3 εδ. α' ν. 4387/2016, όπως ίσχυσε κατά τον κρίσιμο χρόνο εξόδου του ασφαλισμένου από την ασφάλιση, για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών που θα ληφθούν υπόψη προκειμένου να υπολογισθεί το ανταποδοτικό μέρος της σύνταξης θα συμπεριληφθούν και τα πλασματικά χρόνια που αναγνώρισε και εξαγόρασε ως χρόνο ασφάλισης ο ενδιαφερόμενος με αίτησή του που υπέβαλε μετά το έτος 2002.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 10.7.2020

Ο Πρόεδρος

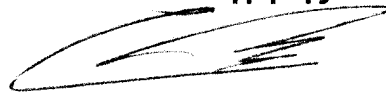

Γεώργιος Κανελλόπουλος

Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Ο Εισηγητής

Περικλής Αγγέλου

Ν.Σ. του Κράτους